

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2014/42/ES**2014 m. balandžio 3 d.****dėl nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų išaldymo ir konfiskavimo Europos Sąjungoje**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 82 straipsnio 2 dalį ir 83 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) pagrindinis tarpvalstybinių organizuotų nusikaltimų, įskaitant mafijos pobūdžio nusikalstamas organizacijas, motyvas yra finansinė nauda. Todėl kompetentingoms valdžios institucijoms turėtų būti suteiktos priemonės pajamoms iš nusikaltimų atsekti, išaldyti, administruoti ir konfiskuoti. Tačiau veiksminga organizuoto nusikaltimo prevencija ir kova su juo turėtų būti pasiekta pajamų iš nusikaltimų paėmimu, o tam tikrais atvejais tai turėtų būti taikoma ir bet kokiam turtui, kuris įgytas vykdamas nusikalstamo pobūdžio veiklą;
- (2) organizuotos nusikalstamos grupės veikia nepaisydamos sienų ir vis dažniau įgyja turto kitose nei jos yra įsikūrusios valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse. Vis didėja veiksmingo tarptautinio bendradarbiavimo būtinybė turto susigrąžinimo ir savitarpio teisinės pagalbos srityje;
- (3) viena veiksmingiausių kovos su organizuotu nusikalstamumu priemonių yra griežtų teisinių padarinių įvedimas už tokių nusikaltimų padarymą, taip pat veiksmingas nusikaltimo priemonių bei pajamų atskleidimas, išaldymas ir konfiskavimas;
- (4) nors yra nedaug statistinių duomenų, atrodo, kad Sąjungoje susigrąžinama nedaug ir nepakankamai pajamų iš nusikaltimų, palyginti su apytikriu pajamų iš nusikaltimų dydžiu. Iš tyrimų matyti, kad konfiskavimo procedūros, nors ir reglamentuojamos Sąjungos bei nacionalinės teisės aktais, taikomos nepakankamai dažnai;
- (5) priėmus būtiniausias taisykles bus suderinta valstybėse narėse taikoma išaldymo ir konfiskavimo tvarka ir taip bus padėta sustiprinti tarpusavio pasitikėjimą bei palengvinti bendradarbiavimą tarpvalstybiniu mastu;

⁽¹⁾ OL C 299, 2012 10 4, p. 128.

⁽²⁾ OL C 391, 2012 12 18, p. 134.

⁽³⁾ 2014 m. vasario 25 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2014 m. kovo 14 d. Tarybos sprendimas.

- (6) Stokholmo programoje ir 2010 m. birželio mėn. priimtose Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos išvadose dėl konfiskavimo ir turto susigrąžinimo pabrėžiama veiksmingesnio nusikalstamo turto nustatymo, konfiskavimo ir tolesnio panaudojimo svarba;
- (7) šiuo metu Sąjungoje galiojančią turto išaldymo, arešto ir konfiskavimo teisinę sistemą sudaro Bendrieji veiksmai 98/699/TVR ⁽¹⁾, Tarybos pamatinis sprendimas 2001/500/TVR ⁽²⁾, Tarybos pamatinis sprendimas 2003/577/TVR ⁽³⁾, Tarybos pamatinis sprendimas 2005/212/TVR ⁽⁴⁾ ir Tarybos pamatinis sprendimas 2006/783/TVR ⁽⁵⁾;
- (8) iš Komisijos ataskaitų apie pamatinių sprendimų 2003/577/TVR, 2005/212/TVR ir 2006/783/TVR įgyvendinimą matyti, kad galiojanti išplėstinio konfiskavimo ir nutarimų išaldyti bei konfiskuoti tarpusavio pripažinimo tvarka nėra visiškai veiksminga. Konfiskavimui iškyla kliūčių dėl valstybių narių teisės skirtumų;
- (9) šia direktyva siekiama iš dalies pakeisti ir praplėsti pamatinių sprendimų 2001/500/TVR ir 2005/212/TVR nuostatas. Valstybių narių, kurioms ši direktyva yra privaloma, atžvilgiu turėtų būti pakeistos tam tikros tų pamatinių sprendimų dalys;
- (10) valstybės narės gali kreiptis dėl konfiskavimo procedūrų, susijusių su baudžiamąja byla, į bet kuri kompetentingą teisumą;
- (11) būtina patikslinti esamą pajamų iš nusikaltimų sąvoką, kad ji apimtų tiesiogines pajamas iš nusikalstamos veiklos ir visą netiesioginę naudą, gautą, be kita ko, iš vėliau reinvestuotų ar transformuotų tiesioginių pajamų. Todėl pajamos gali apimti bet kokią turtą, taip tą, kuris buvo visiškai ar iš dalies transformuotas ar pakeistas į kitą turtą, arba tą, kuris buvo sumaišytas su turtu, gautu iš teisėtų šaltinių, neviršijant sumaišytųjų pajamų nustatytos vertės. Jos taip pat gali apimti pajamas ar kitą naudą, gautą iš pajamų iš nusikaltimų arba iš turto, į kurį arba su kuriuo buvo transformuotos, pakeistos ar sumaišytos tokios pajamos;
- (12) šioje direktyvoje numatoma plati turto, kuriam gali būti taikomas išaldymas ir konfiskavimas, sąvokos apibrėžtis. Ta apibrėžtis apima teisinius dokumentus ar raštus, patvirtinančius nuosavybės teisę arba teisę į tokį turtą. Tokie dokumentai ar raštai galėtų apimti, pavyzdžiui, finansines priemones ar dokumentus, kurie gali būti pagrindas kreditoriniams reikalavimams ir kuriuos paprastai turi asmuo, kuriam taikomos atitinkamos procedūros. Šia direktyva nedaromas poveikis esamoms nacionalinėms teisinių dokumentų ar raštų, patvirtinančių nuosavybės teisę arba teisę į turtą, saugojimo procedūroms, kaip jas taiko kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos ar viešosios įstaigos, vadovaudamosi nacionaline teise;
- (13) šioje direktyvoje nurodytos išaldymo ir konfiskavimo sąvokos yra savarankiškos sąvokos, kurios neturėtų kliudyti valstybėms narėms įgyvendinti šią direktyvą pasitelkiant priemones, kurios pagal nacionalinę teisę būtų laikomos sankcijomis ar kitų rūšių priemonėmis;

⁽¹⁾ 1998 m. gruodžio 3 d. Bendrieji veiksmai 98/699/TVR, Tarybos priimti remiantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, išaldymo, areštavimo ir konfiskavimo (OL L 333, 1998 12 9, p. 1).

⁽²⁾ 2001 m. birželio 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2001/500/TVR dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, išaldymo, areštavimo ir konfiskavimo (OL L 182, 2001 7 5, p. 1).

⁽³⁾ 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/577/TVR dėl turto arba įrodymų arešto aktų vykdymo Europos Sąjungoje (OL L 196, 2003 8 2, p. 45).

⁽⁴⁾ 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2005/212/TVR dėl nusikalstamu būdu įgytų lėšų, nusikaltimo priemonių ir turto konfiskavimo (OL L 68, 2005 3 15, p. 49).

⁽⁵⁾ 2006 m. spalio 6 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2006/783/TVR dėl tarpusavio pripažinimo principo taikymo nutarimams konfiskuoti (OL L 328, 2006 11 24, p. 59).

- (14) nusikaltimo priemonių ir pajamų iš nusikaltimų konfiskavimui, kai yra įsiteisėjęs galutinis teismo nuosprendis, ir tų nusikaltimo priemonių ir pajamų vertę atitinkančio turto konfiskavimui turėtų būti taikoma plati nusikalstamų veikų, kurioms taikoma ši direktyva, sąvoka. Pamatiniu sprendimu 2001/500/TVR valstybės narės įpareigos užtikrinti galimybę konfiskuoti nusikaltimo priemones ir pajamas iš nusikaltimų įsiteisėjus galutiniam apkaltinamajam nuosprendžiui ir konfiskuoti turtą, kurio vertė atitinka tokių nusikaltimo priemonių ir pajamų vertę. Tokios pareigos turėtų būti taikomos ir į šios direktyvos taikymo sritį nepatenkančių nusikalstamų veikų atveju, o pajamų sąvoka, kaip apibrėžta šioje direktyvoje, turėtų būti aiškinama panašiu būdu ir į šios direktyvos taikymo sritį nepatenkančių nusikalstamų veikų atveju. Valstybės narės gali atitinkamai pagal nacionalinę teisę savo nuožiūra numatyti, kad tokios pat vertės turto konfiskavimas yra tiesioginiam konfiskavimui subsidiari arba alternatyvi priemonė;
- (15) jeigu yra priimtas galutinis apkaltinamasis nuosprendis dėl nusikalstamos veikos, turėtų būti galima konfiskuoti nusikaltimo priemones ir pajamas iš nusikaltimų arba turtą, kurio vertė atitinka tokių nusikaltimo priemonių ar pajamų vertę. Toks galutinis apkaltinamasis nuosprendis taip pat gali būti priimtas pritaikius *in absentia* procedūrą. Jeigu remiantis galutiniu apkaltinamuoju nuosprendžiu konfiskavimo atlikti negalima, tam tikromis aplinkybėmis vis dėlto turėtų būti galima konfiskuoti nusikaltimo priemones ir pajamas, bent jau įtariamojo arba kaltinamojo ligos ar slapstymosi atvejais. Tačiau tokiais ligos ar slapstymosi atvejais *in absentia* procedūros buvimas valstybėse narėse būtų pakankamas šiai pareigai įvykdyti. Įtariamojo ar kaltinamojo slapstymosi atveju valstybės narės turėtų imtis visų pagrįstų priemonių ir gali reikalauti, kad atitinkamas asmuo būtų pakviestas dalyvauti konfiskavimo procese arba būtų apie jį informuotas;
- (16) šios direktyvos tikslais liga turėtų būti suprantama kaip įtariamojo ar kaltinamojo negalėjimas ilgesnį laikotarpį dalyvauti baudžiamajame procese, dėl kurio procesas negali būti tęsiamas normaliomis sąlygomis. Gali būti reikalaujama, kad įtariamieji ar kaltinamieji įrodytų, kad serga, pavyzdžiui, pateikdami medicinos pažymą, į kurią teismas turėtų turėti galimybę neatsižvelgti, jeigu, jo manymu, ji yra nepatenkinama. Neturėtų būti daromas poveikis to asmens teisei teismo proceso metu būti atstovaujamam teisininko;
- (17) įgyvendinant šią direktyvą turto, kurio vertė atitinka nusikaltimo priemonių vertę, konfiskavimo atveju atitinkamos nuostatos galėtų būti taikomos tais atvejais, kai, turint omenyje konkretaus atvejo ypatingas aplinkybes, tokia priemonė yra proporcinga, atsižvelgus visų pirma į atitinkamų nusikaltimo priemonių vertę. Valstybės narės taip pat gali atsižvelgti, ar ir koku mastu nuteistasis yra atsakingas už tai, kad taptų neįmanoma konfiskuoti nusikaltimo priemones;
- (18) įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės gali nustatyti, kad išimtinėmis aplinkybėmis konfiskavimas neturėtų būti skiriamas, jei tai pagal nacionalinę teisę atitinkamam asmeniui sukeltų nepagrįstai didelių sunkumų, remiantis atitinkamo konkretaus atvejo aplinkybėmis, kurios turėtų būti lemiamas veiksnys. Valstybės narės turėtų naudotis šia galimybe labai ribotai ir joms turėtų būti leista tik numatyti, kad konfiskavimas neskiriamas tais atvejais, kai dėl jo atitinkamas asmuo atsidurtų padėtyje, kurioje jam būtų labai sunku išgyventi;
- (19) nusikalstamos grupės užsiima labai įvairia nusikalstama veikla. Siekiant sėkmingai kovoti su organizuota nusikalstama veikla, tam tikrais atvejais gali būti tikslinga nubaudus asmenį baudžiamąja tvarka konfiskuoti ne tik su konkrečiu nusikaltimu susijusį turtą, bet ir kitą turtą, kurį teismas pripažįsta pajamomis iš kitų nusikaltimų. Toks požiūris vadinamas išplėstiniu konfiskavimu. Pamatiniame sprendime 2005/212/TVR numatyti trijų kategorijų būtiniausi reikalavimai, iš kurių valstybės narės gali pasirinkti, siekdamos taikyti išplėstinį konfiskavimą. Todėl tą pamatinį sprendimą perkeldamos į nacionalinę teisę valstybės narės pasirinko skirtingas galimybes, o tai lėmė skirtingas išplėstinio konfiskavimo sąvokas jų nacionalinėje jurisdikcijoje. Tie skirtumai trukdo tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, susijusiam su konfiskavimo atvejais. Todėl būtina toliau derinti išplėstinio konfiskavimo nuostatas nustatant vienodą būtiniausių standartų;
- (20) nustatant, ar dėl nusikalstamos veikos galėjo būti gauta ekonominė nauda, valstybės narės gali atsižvelgti į *modus operandi*, pavyzdžiui, ar nusikalstamos veikos sąlyga yra tai, kad ji buvo padaryta organizuoto nusikalstamumo kontekste arba ketinant gauti nuolatinį pelną iš nusikalstamų veikų. Tačiau apskritai tai neturėtų būti kliūtis taikyti išplėstinį konfiskavimą;

- (21) išplėstinį konfiskavimą turėtų būti galima taikyti tuomet, kai teismas yra įsitikinęs, jog atitinkamas turtas yra įgytas iš nusikalstamos veikos. Tai nereiškia, kad turi būti nustatyta, kad minėtas turtas yra įgytas iš nusikalstamos veikos. Valstybės narės gali numatyti, kad galėtų užtekti, pavyzdžiui, to, jog teismas, įvertinęs tikimybę, mano arba pagrįstai daro prielaidą, kad žymiai labiau tikėtina, jog minėtas turtas įgytas iš nusikalstamos veikos, o ne iš kitos veikos. Tokiomis aplinkybėmis teismas turi atsižvelgti į konkrečias bylos aplinkybes, įskaitant faktus ir turimus įrodymus, kuriais remiantis galėtų būti priimtas sprendimas dėl išplėstinio konfiskavimo. Tai, kad asmens turtas yra neproporcingas jo teisėtoms pajamoms, galėtų būti vienu iš faktų, kuriais grindžiama teismo išvada, kad turtas įgytas iš nusikalstamos veikos. Valstybės narės taip pat galėtų nustatyti reikalavimą dėl tam tikro laikotarpio, per kurį galėtų būti laikoma, kad turtas yra įgytas iš nusikalstamos veikos;
- (22) šioje direktyvoje nustatomos būtiniausios taisyklės. Tai nekliudo valstybėms narėms savo nacionalinės teisės aktais suteikti platesnės apimties įgaliojimus, be kita ko, pavyzdžiui, susijusius su jų įrodinėjimo taisyklėmis;
- (23) ši direktyva taikoma nusikalstamoms veikoms, patenkančioms į joje išvardytų teisės aktų taikymo sritį. Tų teisės aktų taikymo srityje valstybės narės išplėstą konfiskavimą turėtų taikyti bent jau tam tikroms nusikalstamoms veikoms, kaip apibrėžta šioje direktyvoje;
- (24) tokia praktika, kai įtariamasis arba kaltinamasis, siekdamas išvengti konfiskavimo, turtą perleidžia apie nusikalstamą veiką žinančiam trečiajam asmeniui, yra įprasta ir vis labiau plinta. Šiuo metu galiojančioje Sąjungos teisinėje sistemoje nėra įtvirtinta privalomų taisyklių dėl tretiesiems asmenims perleisto turto konfiskavimo. Todėl vis labiau didėja būtinybė leisti tretiesiems asmenims perleisto ar trečiųjų asmenų įgyto turto konfiskavimą. Trečiojo asmens įsigijimas – tai atvejai, kai, pavyzdžiui, trečiasis asmuo iš įtariamojo ar kaltinamojo tiesiogiai ar netiesiogiai, pavyzdžiui, per tarpininką, įgijo turtą, įskaitant atvejus, kai nusikalstama veika buvo padaryta jų vardu arba jų naudai, ir kai kaltinamasis neturi turto, kurį būtų galima konfiskuoti. Tokį konfiskavimą turėtų būti galima atlikti bent jau tais atvejais, kai tretieji asmenys žinojo arba turėjo žinoti, kad perleidimo arba įsigijimo tikslas buvo išvengti konfiskavimo, remiantis konkrečiais faktais ar aplinkybėmis, įskaitant tai, kad perleista neatlygintinai arba už gerokai žemesnę nei rinkos kainą. Konfiskavimo iš trečiųjų asmenų taisyklės turėtų būti taikomos tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims. Bet kuriuo atveju neturėtų būti pažeidžiamos *bona fide* trečiųjų asmenų teisės;
- (25) valstybės narės gali atitinkamai pagal nacionalinę teisę savo nuožiūra apibrėžti, kad konfiskavimas iš trečiųjų asmenų yra tiesioginiam konfiskavimui subsidiari arba alternatyvi priemonė;
- (26) konfiskavimo rezultatas – galutinis turto paėmimas. Vis dėlto turto išsaugojimas gali būti būtina konfiskavimo sąlyga ir gali būti svarbi užtikrinant nutarimo konfiskuoti vykdymą. Turtas išsaugomas pasitelkiant įšaldymą. Kad turtas neišnyktų, iki tol, kol bus priimtas nutarimas įšaldyti turtą, kompetentingoms valstybių narių valdžios institucijoms turėtų būti suteikti įgaliojimai nedelsiant imtis veiksmų tokiam turtui apsaugoti;
- (27) kadangi turtas dažnai išsaugomas konfiskavimo tikslais, įšaldymas ir konfiskavimas yra glaudžiai susiję. Kai kuriose teisinėse sistemose turto įšaldymas konfiskavimo tikslais laikomas atskira laikino pobūdžio procesine priemone, po kurios gali būti priimamas nutarimas konfiskuoti. Nedarant poveikio skirtingoms nacionalinėms teisės sistemoms ir Pamatiniam sprendimui 2003/577/TVR, šia direktyva turėtų būti suderinti tam tikri turto įšaldymo konfiskavimo tikslais nacionalinių sistemų aspektai;
- (28) įšaldymo priemonėmis nedaromas poveikis galimybei vykstant procesui tam tikrą turtą laikyti įrodymais, jeigu galiausiai jo atžvilgiu būtų įmanoma veiksmingai įvykdyti nutarimą konfiskuoti;

- (29) turtas gali būti išaldytas baudžiamojo proceso atveju taip pat tam, kad prireikus vėliau būtų galima atlikti jo restituciją arba siekiant užtikrinti nusikalstama veika padarytos žalos atlyginimą;
- (30) įtariamieji ar kaltinamieji turtą neretai slepia tol, kol vyksta baudžiamasis procesas. Todėl nutarimai konfiskuoti negali būti įvykdyti, o nutarimo adresatai turtu gali naudotis vos tik atlieka savo bausmę. Taigi būtina užtikrinti galimybę tiksliai nustatyti konfiskuotino turto apimtį net ir įsiteisėjus galutiniam apkaltinamajam nuosprendžiui dėl nusikalstamos veikos, kad nutarimai konfiskuoti būtų visiškai įvykdyti tais atvejais, kai iš pradžių nebuvo nustatyta jokio arba pakankamai turto ir nutarimas konfiskuoti lieka neįvykdytas;
- (31) kadangi nutarimais išaldyti ribojama teisė į nuosavybę, tokios laikinosios priemonės neturėtų būti taikomos ilgiau nei būtina siekiant išsaugoti turtą, kad prireikus vėliau pastarąjį būtų galima konfiskuoti. Tuo tikslu gali būti reikalinga teismo peržiūra siekiant užtikrinti, kad tikslas užkirsti kelią turto išnykimui tebėra aktualus;
- (32) turtas, išaldytas siekiant jį prireikus vėliau konfiskuoti, turėtų būti tinkamai administruojamas, kad neprarastų savo ekonominės vertės. Valstybės narės turėtų imtis reikiamų priemonių, įskaitant galimybę parduoti arba perleisti turtą, kad tokie nuostoliai būtų kuo mažesni. Valstybės narės turėtų imtis atitinkamų priemonių, pavyzdžiui, įsteigti nacionalines centrinės turto administravimo tarnybas, specializuotų tarnybų tinklą arba sukurti panašius mechanizmus, kad veiksmingai administruotų iki konfiskavimo išaldytą turtą ir išlaikytų jo vertę iki teismo sprendimo priėmimo;
- (33) ši direktyva daro didelį poveikį asmenų teisėms – ne tik įtariamųjų ar kaltinamųjų, bet ir trečiųjų asmenų, kurie nėra persekiojami. Todėl būtina numatyti specialias garantijas ir teismines teisių gynimo priemones, kad įgyvendinant šią direktyvą būtų užtikrinamos jų pagrindinės teisės. Tai apima trečiųjų asmenų, kurie teigia esantys atitinkamo turto savininkai arba teigia turintys kitų nuosavybės teisių (daiktinių teisių, „ius in re“), pavyzdžiui, užufrukto teisę, teisę būti išklaustytiems. Apie nutarimą išaldyti turtą atitinkamam asmeniui turėtų būti pranešta kuo greičiau po jo įvykdymo. Vis dėlto kompetentingos valdžios institucijos apie tokius nutarimus atitinkamam asmeniui gali pranešti ir vėliau, kai to reikia tyrimo tikslais;
- (34) pranešimo apie nutarimą išaldyti turtą tikslas, *inter alia*, – leisti atitinkamam asmeniui ginčyti nutarimą. Todėl tokia pranešime turėtų būti bent jau trumpai nurodyta tokio nutarimo priežastis ar priežastys, turint omenyje, kad nurodoma gali būti labai glaustai;
- (35) valstybės narės turėtų apsvastyti galimybę imtis priemonių, kuriomis būtų leidžiama konfiskuotą turtą naudoti viešaisiais interesais ar socialiniais tikslais. Tokios priemonės galėtų, *inter alia*, apimti turto paskyrimą teisėsaugos ir nusikaltimų prevencijos projektams įgyvendinti, taip pat kitiems viešojo intereso ir socialinės paskirties projektams. Ta pareiga svarstyti galimybę imtis priemonių reiškia valstybių narių procedūrinę pareigą, pavyzdžiui, atlikti teisinę analizę arba diskutuoti apie priemonių įvedimo privalumus ir trūkumus. Administruodamos išaldytą turtą ir imdamosi priemonių dėl konfiskuoto turto naudojimo, valstybės narės turėtų imtis atitinkamų veiksmų, kuriais būtų siekiama išvengti nusikalstamo ar neteisėto įsiskverbimo;
- (36) patikimų duomenų apie pajamų iš nusikaltimų išaldymą ir konfiskavimą nėra daug. Kad šią direktyvą būtų galima įvertinti, būtina surinkti minimalų kiekį palyginamų tinkamų statistinių duomenų apie turto išaldymą ir konfiskavimą, turto atsekimą, teismų veiklą ir disponavimą turtu;

- (37) valstybės narės turėtų centriniu lygmeniu stengtis rinkti tam tikrus statistinius duomenis, kad galėtų juos išsiųsti Komisijai. Tai reiškia, kad valstybės narės turėtų pagrįstai stengtis rinkti atitinkamus duomenis. Tačiau tai nereiškia, kad valstybės narės privalo rinkti duomenis, kai administracinė našta yra neproporcinga arba kai atitinkamai valstybei narei tai brangiai kainuoja;
- (38) šia direktyva gerbiama pagrindinės teisės ir laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) bei Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (EŽTK) pripažintų principų, kaip išaiškinta Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje. Ši direktyva turėtų būti įgyvendinta laikantis tų teisių ir principų. Šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis su teisine pagalba susijusiai nacionalinei teisei ir ja nenustatomos jokios pareigos valstybių narių teisinės pagalbos sistemų, kurios turėtų būti taikomos pagal Chartiją ir EŽTK, atžvilgiu;
- (39) turėtų būti nustatytos specialios garantijos, siekiant užtikrinti, kad paprastai nutarimai konfiskuoti būtų pagrindžiami, išskyrus atvejus, kai vykstant baudžiamajam procesui supaprastinta tvarka dėl nesunkių pažeidimų atitinkamas asmuo atsisakė savo teisės, kad būtų nurodytos priežastys;
- (40) ši direktyva turėtų būti įgyvendinama atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/64/ES ⁽¹⁾, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/13/ES ⁽²⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/48/ES ⁽³⁾ nuostatas dėl procesinių teisių baudžiamajame procese;
- (41) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. palengvinti turto konfiskavimą baudžiamosiose bylose, valstybės narės negali deramai pasiekti, o jo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (42) pagal Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, pridėto prie ES sutarties ir SESV, 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį Airija pranešė pageidaujanti dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą. Pagal tą Protokolą ši direktyva yra privaloma Airijai tik nusikalstamų veikų, kurioms taikomi dokumentai, kurie yra jai privalomi, atžvilgiu;
- (43) pagal Protokolo (Nr. 21) dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, pridėto prie ES sutarties ir SESV, 1 straipsnį, 2 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį, nedarant poveikio to Protokolo 4 straipsniui, Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šią direktyvą, ir ji nėra jai privaloma ar taikoma. Jeigu Jungtinė Karalystė dalyvauja pagal to Protokolo 4 straipsnį, ši direktyva jai yra privaloma tik nusikalstamų veikų, kurioms taikomi dokumentai, kurie yra jai privalomi, atžvilgiu;
- (44) pagal Protokolo (Nr. 22) dėl Danijos pozicijos, pridėto prie ES sutarties ir SESV, 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą, ir ji nėra jai privaloma ar taikoma,

⁽¹⁾ 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/64/ES dėl teisės į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese (OL L 280, 2010 10 26, p. 1).

⁽²⁾ 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/13/ES dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese (OL L 142, 2012 6 1, p. 1).

⁽³⁾ 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu (OL L 294, 2013 11 6, p. 1).

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

1. Šia direktyva nustatomos būtiniausios taisyklės, reglamentuojančios turto išaldymą, siekiant jį prireikus vėliau konfiskuoti, ir turto konfiskavimą baudžiamosiose bylose.
2. Šia direktyva nedaromas poveikis procedūroms, kurias valstybės narės gali naudoti atitinkamam turtui konfiskuoti.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) pajamos – bet kokia iš nusikalstamos veikos tiesiogiai ar netiesiogiai gauta ekonominė nauda; jas gali sudaryti bet kokios formos turtas ir jos apima visas vėliau reinvestuotas ar transformuotas tiesiogines pajamas ir materialinę naudą;
- 2) turtas – bet kokios rūšies materialus arba nematerialus, kilnojamasis arba nekilnojamasis turtas ir teisiniai dokumentai ar raštai, patvirtinantys nuosavybės teisę arba teisę į tokį turtą;
- 3) nusikaltimo priemonės – bet koks turtas, kuris bet koku būdu visas arba iš dalies panaudotas arba kurį planuota panaudoti nusikalstamos veikos arba nusikalstamų veikų padarymui;
- 4) konfiskavimas – dėl nusikalstamos veikos teismo paskirtas galutinis turto paėmimas;
- 5) išaldymas – laikinas draudimas perleisti, sunaikinti, transformuoti turtą, juo disponuoti arba jį išvežti arba laikinas turto saugojimas ar kontrolė;
- 6) nusikalstama veika – veika, kurios atžvilgiu taikomas bet kuris iš 3 straipsnyje išvardytų dokumentų.

3 straipsnis

Taikymo sritis

Ši direktyva taikoma nusikalstamoms veikoms, kurių atžvilgiu taikoma:

- a) Konvencija dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, parengta vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsnio 2 dalies c punktu ⁽¹⁾ (toliau – Konvencija dėl kovos su korupcija, susijusia su pareigūnais);
- b) 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2000/383/TVR dėl apsaugos nuo padirbinėjimo griežtinimo kriminalinėmis bausmėmis ir kitokiomis sankcijomis ryšium su euro įvedimu ⁽²⁾;
- c) 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2001/413/TVR, skirtas kovai su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu ⁽³⁾;

⁽¹⁾ OL C 195, 1997 6 25, p. 1.

⁽²⁾ OL L 140, 2000 6 14, p. 1.

⁽³⁾ OL L 149, 2001 6 2, p. 1.

- d) 2001 m. birželio 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2001/500/TVR dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, išaldymo, areštavimo ir konfiskavimo ⁽¹⁾;
- e) 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu ⁽²⁾;
- f) 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje ⁽³⁾;
- g) 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2004/757/TVR, nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje ⁽⁴⁾;
- h) 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu ⁽⁵⁾;
- i) 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR ⁽⁶⁾;
- j) 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR ⁽⁷⁾;
- k) 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/40/ES dėl atakų prieš informacines sistemas, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR ⁽⁸⁾,

taip pat kiti teisiniai dokumentai, jeigu tuose dokumentuose konkrečiai numatyta taikyti šią direktyvą jais suderintoms nusikalstamoms veikoms.

4 straipsnis

Konfiskavimas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad būtų užtikrinta galimybė visiškai arba iš dalies konfiskuoti nusikaltimo priemones ir pajamas arba turtą, kurio vertė atitinka tokias nusikaltimo priemones arba pajamas, jeigu yra priimtas galutinis apkaltinamasis nuosprendis dėl nusikalstamos veikos, kuris taip pat gali būti priimtas pritaikius *in absentia* procedūrą.
2. Jeigu konfiskavimas pagal 1 dalį neįmanomas, bent jau tais atvejais, kai jis neįmanomas dėl įtariamojo arba kaltinamojo ligos arba slapstymosi, valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad būtų užtikrinta galimybė konfiskuoti nusikaltimo priemones ir pajamas tais atvejais, kai baudžiamasis procesas pradėtas dėl nusikalstamos veikos, kuri gali tiesiogiai arba netiesiogiai duoti ekonominės naudos, ir pagal tą procesą būtų buvę galima priimti apkaltinamąjį nuosprendį, jeigu įtariamasis arba kaltinamasis būtų galėjęs dalyvauti procese.

5 straipsnis

Išplėstas konfiskavimas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad būtų užtikrinta galimybė visiškai ar iš dalies konfiskuoti turtą, priklausantį dėl nusikalstamos veikos nuteistam asmeniui ir galintį tiesiogiai ar netiesiogiai duoti ekonominės naudos, kai teismas, remdamasis bylos aplinkybėmis, įskaitant konkrečius faktus ir turimus įrodymus, pavyzdžiui, tai, kad turto vertė yra neproporcinga nuteistojo teisėtoms pajamoms, yra įsitikinęs, jog tas turtas įgytas iš nusikalstamos veikos.

⁽¹⁾ OL L 182, 2001 7 5, p. 1.

⁽²⁾ OL L 164, 2002 6 22, p. 3.

⁽³⁾ OL L 192, 2003 7 31, p. 54.

⁽⁴⁾ OL L 335, 2004 11 11, p. 8.

⁽⁵⁾ OL L 300, 2008 11 11, p. 42.

⁽⁶⁾ OL L 101, 2011 4 15, p. 1.

⁽⁷⁾ OL L 335, 2011 12 17, p. 1.

⁽⁸⁾ OL L 218, 2013 8 14, p. 8.

2. Šio straipsnio 1 dalyje „nusikalstamos veikos“ sąvoka apima bent:

- a) aktyviąją ir pasyviąją korupciją privačiame sektoriuje, kaip nustatyta Paminio sprendimo 2003/568/TVR 2 straipsnyje, taip pat su Sąjungos institucijų arba valstybių narių pareigūnais susijusią aktyviąją ir pasyviąją korupciją, kaip nustatyta Konvencijos dėl kovos su korupcija, susijusia su pareigūnais, atitinkamai 2 ir 3 straipsniuose;
- b) nusikalstamas veikas, susijusias su dalyvavimu nusikalstamos organizacijos veikloje, kaip nustatyta Paminio sprendimo 2008/841/TVR 2 straipsnyje, bent jau tais atvejais, kai nusikalstama veika davė ekonominės naudos;
- c) vaiko vertimą dalyvauti pornografiniame renginyje arba jo verbavimą, pelnymąsi iš vaiko ar kitokių vaiko išnaudojimą tokiais tikslais, jei vaikas yra sulaukęs amžiaus, kai jis gali duoti sutikimą lytiškai santykiuoti, kaip nustatyta Direktyvos 2011/93/ES 4 straipsnio 2 dalyje; vaikų pornografijos platinimą, sklaidą ar perdavimą, kaip nustatyta tos direktyvos 5 straipsnio 4 dalyje; vaikų pornografijos siūlymą, tiekimą ar galimybės ją gauti sudarymą, kaip nustatyta tos direktyvos 5 straipsnio 5 dalyje; vaikų pornografijos gamybą, kaip nustatyta tos direktyvos 5 straipsnio 6 dalyje;
- d) neteisėtą įsikišimą į sistemą ir neteisėtą įsikišimą į duomenis, kaip nustatyta Direktyvos 2013/40/ES atitinkamai 4 ir 5 straipsniuose, kai dėl tos direktyvos 7 straipsnyje nustatytos, būtent tam tikslui skirtos arba pritaikytos priemonės naudojimo nukenčia daug informacinių sistemų; nusikalstamoms veikoms vykdyti naudojamų priemonių tyčinę gamybą, pardavimą, įsigijimą siekiant naudotis, importą, platinimą arba kitu būdu galimybių naudotis jomis sudarymą bent tais atvejais, kurie nėra mažareikšmiai, kaip nustatyta tos direktyvos 7 straipsnyje;
- e) nusikalstamą veiką, už kurią pagal atitinkamą 3 straipsnyje nurodytą dokumentą arba, jei tame dokumente nėra nustatyta sankcijos riba, pagal atitinkamą nacionalinę teisę baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios ilgiausia trukmė yra bent ketveri metai.

6 straipsnis

Konfiskavimas iš trečiųjų asmenų

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad būtų sudaryta galimybė konfiskuoti pajamas arba kitą turtą, kurio vertė atitinka tokias pajamas, kuriuos įtariamasis arba kaltinamasis tiesiogiai arba netiesiogiai perdavė tretiesiems asmenims arba kuriuos tretieji asmenys įsigijo iš įtariamojo arba kaltinamojo, bent tuo atveju, jei, remiantis konkrečiais faktais ir aplinkybėmis, įskaitant tai, kad perleista ar įgyta neatlygintinai arba už gerokai žemesnę nei rinkos kainą, tie tretieji asmenys žinojo arba turėjo žinoti, kad perdavimo arba įsigijimo tikslas buvo išvengti konfiskavimo.

2. 1 dalimi nedaromas poveikis *bona fide* trečiųjų asmenų teisėms.

7 straipsnis

Iššaldymas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad būtų sudaryta galimybė išaldyti turtą siekiant jį prirėkus vėliau konfiskuoti. Tos priemonės, kurias skiria kompetentinga valdžios institucija, apima skubius veiksmus, kurių prirėkus turi būti imamasi siekiant išsaugoti turtą.

2. Turtui, kurį turi trečiasis asmuo, kaip nurodyta 6 straipsnyje, gali būti taikomos iššaldymo priemonės galimo vėlesnio konfiskavimo tikslais.

8 straipsnis

Garantijos

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad būtų užtikrinta, kad, siekiant išsaugoti asmenų, kuriems daro poveikį šioje direktyvoje numatytos priemonės, teisės, jie turėtų teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą.
2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad užtikrintų, kad apie nutarimą išaldyti turtą atitinkamam asmeniui būtų pranešta kuo greičiau po to nutarimo įvykdymo. Tokiame pranešime bent jau glaustai nurodoma atitinkamo sprendimo priežastis ar priežastys. Kai tai būtina siekiant išvengti trukdymo baudžiamajam tyrimui, kompetentingos valdžios institucijos apie sprendimą išaldyti turtą atitinkamam asmeniui gali pranešti ir vėliau.
3. Nutarimas išaldyti turtą galioja tik tol, kol tai būtina turtui išsaugoti siekiant jį prirėikus vėliau konfiskuoti.
4. Asmeniui, dėl kurio turto priimtas sprendimas, valstybės narės numato veiksmingą galimybę laikantis nacionalinėje teisėje nustatytų procedūrų teisme užginčyti nutarimą išaldyti turtą. Tokiose procedūrose gali būti numatyta, kad tuo atveju, jei pradinį nutarimą išaldyti priėmė kompetentinga valdžios institucija, kuri nėra teisminė institucija, toks nutarimas pirmiausia pateikiamas teisminei institucijai patvirtinti ar peržiūrėti, ir tik po to jis gali būti užginčytas teisme.
5. Išaldytas turtas, kuris vėliau nekonfiskuojamas, nedelsiant grąžinamas. Sąlygos, kuriomis grąžinamas toks turtas, arba tokį grąžinimą reglamentuojančios procedūrinės taisyklės nustatomos nacionalinėje teisėje.
6. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad užtikrintų, kad kiekvienas nutarimas konfiskuoti būtų pagrįstas ir apie tokį nutarimą būtų pranešta atitinkamam asmeniui. Asmeniui, kurio atžvilgiu taikomas konfiskavimas, valstybės narės numato veiksmingą galimybę teisme užginčyti nutarimą konfiskuoti.
7. Nedarant poveikio Direktyvai 2012/13/ES ir Direktyvai 2013/48/ES, asmenys, kurių turtui taikomas nutarimas konfiskuoti, viso konfiskavimo proceso, susijusio su pajamų bei nusikaltimo priemonių nustatymu, metu turi teisę naudotis advokato paslaugomis, siekiant užtikrinti, kad tie asmenys galėtų išsaugoti savo teises. Atitinkami asmenys informuojami apie tą teisę.
8. 5 straipsnyje nurodytame procese atitinkamam asmeniui suteikiama veiksminga galimybė užginčyti bylos aplinkybes, įskaitant konkrečius faktus ir turimus įrodymus, kuriais remiantis atitinkamas turtas laikomas iš nusikalstamos veikos įgytu turtu.
9. Tretieji asmenys turi teisę reikalauti savo nuosavybės teisės ar kitų turtinių teisių, be kita ko, 6 straipsnyje nurodytais atvejais.
10. Jeigu dėl nusikalstamos veikos nukentėjusieji turi reikalavimų asmens, kuriam taikoma šioje direktyvoje numatyta konfiskavimo priemonė, atžvilgiu, valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad užtikrintų, kad konfiskavimo priemone tiems nukentėjusiems nebūtų užkirstas kelias reikalauti žalos atlyginimo pagal jų reikalavimus.

9 straipsnis

Veiksmingas konfiskavimas ir vykdymas

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad sudarytų galimybę nustatyti ir atsekti turtą, kuris turi būti išaldytas ir konfiskuotas, net priėmus galutinį apkaltinamąjį nuosprendį dėl nusikalstamos veikos arba po proceso, vykdyto taikant 4 straipsnio 2 dalį, ir kad užtikrintų veiksmingą nutarimo konfiskuoti vykdymą, jeigu toks nutarimas jau priimtas.

10 straipsnis

Išaldyto ir konfiskuoto turto administravimas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, pavyzdžiui, įsteigia centralizuotas tarnybas, specializuotų tarnybų tinklą arba sukuria panašius mechanizmus, kad užtikrintų tinkamą išaldyto turto administravimą siekiant jį prireikus vėliau konfiskuoti.
2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytose priemonėse būtų numatyta galimybė prireikus parduoti arba perduoti turtą.
3. Valstybės narės apsvarsto galimybę imtis priemonių, kuriomis būtų leidžiama konfiskuotą turtą naudoti viešaisiais interesais ar socialiniais tikslais.

11 straipsnis

Statistiniai duomenys

1. Valstybės narės reguliariai renka ir kaupia išsamius iš kompetentingų valdžios institucijų gautus statistinius duomenis. Surinkti statistiniai duomenys kasmet siunčiami Komisijai ir juos sudaro:
 - a) įvykdytų nutarimų išaldyti skaičius;
 - b) įvykdytų nutarimų konfiskuoti skaičius;
 - c) išaldyto turto apskaičiuotoji vertė (bent jau turto, išaldyto siekiant prireikus vėliau konfiskuoti, vertė išaldymo metu);
 - d) susigrąžinto turto apskaičiuotoji vertė konfiskavimo metu.
2. Valstybės narės Komisijai kasmet siunčia ir šiuos statistinius duomenis, jei jie atitinkamoje valstybėje narėje turimi centriniu lygmeniu:
 - a) prašymų kitoje valstybėje narėje įvykdyti nutarimus išaldyti skaičius;
 - b) prašymų kitoje valstybėje narėje įvykdyti nutarimus konfiskuoti skaičius;
 - c) turto, susigrąžinto po kitoje valstybėje narėje įvykdyto nutarimo, vertė arba apskaičiuotoji vertė.
3. Valstybės narės stengiasi centriniu lygmeniu rinkti 2 dalyje nurodytus duomenis.

12 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip 2015 m. spalio 4 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.
2. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

13 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Komisija ne vėliau kaip 2018 m. spalio 4 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertina esamų nacionalinės teisės aktų konfiskavimo ir turto susigrąžinimo srityje poveikį, ir prireikus kartu pateikia atitinkamus pasiūlymus.

Toje ataskaitoje Komisija taip pat įvertina, ar reikia peržiūrėti 5 straipsnio 2 dalyje pateiktą nusikalstamų veikų sąrašą.

14 straipsnis

Bendrijų veiksmų 98/699/TVR ir tam tikrų pamatinių sprendimų 2001/500/TVR bei 2005/212/TVR nuostatų pakeitimas

1. Bendrieji veiksmai 98/699/TVR, Pamatinio sprendimo 2001/500/TVR 1 straipsnio a punktas ir 3 bei 4 straipsniai ir Pamatinio sprendimo 2005/212/TVR 1 straipsnio pirmos keturios įtraukos bei 3 straipsnis pakeičiami šia direktyva valstybėms narėms, kurioms ši direktyva yra privaloma, nedarant poveikio tų valstybių narių pareigoms, susijusioms su tų pamatinių sprendimų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais.
2. Valstybėms narėms, kurioms ši direktyva yra privaloma, nuorodos į 1 dalyje nurodytus Bendruosius veiksmus 98/699/TVR ir pamatinių sprendimų 2001/500/TVR ir 2005/212/TVR nuostatas laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

15 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

16 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2014 m. balandžio 3 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkas
D. KOURKOULAS